

Sprejel jih je župan

Novo leto se je vsaj za nekatere športnike začelo zelo uspešno. Naslov najboljšega oziroma najboljših v državi v svoji starosti so osvojili tenisač Ambrož Kodelja in mladinci odbojkarskega kluba Salonit Anhovo. Vse skupaj je sprejel tudi župan Miran Ipavec in jim za doseženo čestital.

Ambrož Kodelja je tenis začel igrati pri teniškem klubu v Desklah, leto dni kasneje pa je postal član teniškega kluba Nova Gorica. Prve pravilne udarce z loparjem mu je pokazal trener Milan Tomulič, zadnje leto pa ga trenirajo Gregor Šinigoj, Luka Špacapan in Goran Kuzmanovič. Pri svojih 14. letih Ambrož Kodelja trenira dve uri na dan pet ali šest dni v tednu. Decembra lani je bil na odprtem prvenstvu do 14 let v Ljubljani finalist, dober mesec kasneje pa je v Kranju postal državni prvak v tenisu do 14 let. Z naslovom najboljšega pa je dobil tudi povabilo v državno reprezentanco, ki se je udeležila turnirja v Moskvi.

Mladinci odbojkarskega kluba Salonit Anhovo so se nazadnje z naslovom najboljši

v državi okitili pred šestimi leti, letos pa so to lovoriko ponovno osvojili. Zmagovalno ekipo so sestavljali Darjo Sajovič, Luka Krivic in Matej Vidič, ki igrajo tudi v prvi ekipi odboj-

Semir Buljič in Jani Kovačič. Trener Edi Mugerli je povedal, da so fantje naslov osvojili brez izgubljene igre, res pa je tudi, da so veliko setov dobili šele v podaljšani igri. Fantje so bili

Skupinska slika državnih prvakov in trenerjev v sejni sobi občine Kanal ob Soči. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

karskega kluba Salonit Anhovo, Rok Knafelj, Nejc in Miha Marinič, Nejc Šuligoj, Andraž Jug in Jan Jevšček ter dečki Andraž Gregorič,

psihološko zelo dobro pripravljati, predvsem pa so si naslov najboljših v državi močno želeli, je uspeh pojasnil njihov trener.

Drugo stoletje Marije Lipičar

>> KS Kal nad Kanalom

Marija Lipičar iz Kala nad Kanalom je 23. januarja 2005 praznovala 101. rojstni dan.

Ob tej priložnosti so jo obiskali in ji zaželeli veliko zdravja tudi direktor občinske uprave

Tadej Mori, predsednik krajevne skupnosti Kal nad Kanalom Bruno Colavini, predsednik Turističnega društva Kal nad Kanalom Metod Pirih in predsednica krajevnega odbora Rdečega križa Ljubica Humar. Čestitkam in dobrim željam se pridružujemo vsi krajanj.

Marija Lipičar je stopila v drugo stoletje. (Foto: KS Kal nad Kanalom)

02 Prireditve v občini

04 Streha ne pušča več

05 Goriška poje

06 Pustovanja

07 Velikonočni krog

10 Košček soškega sveta na vrhovih Karakorama

12 Otroški parlament

13 Vedeti, prepoznati in reči ne

14 Teden kulture v Desklah

15 Premiera Nergača

Spomin na padle pred 60. leti

>> Vanda Colja

»...Slovesnosti ob krajevnem prazniku sovpadajo s tragičnim in krvavim dogodkom pred šestdesetimi leti. Prav na današnji dan se žalostno spominjamo usmrtilve naših domačinov pri mostu. Vojna je pustila globoke rane v našem narodu. Vse pa se še niso zacelile. Nekateri jih čutijo še danes. Vsi pa kljub temu, da je že 60 let od tega, hranimo v sebi močan spomin na te dogodke...« je v uvodnem govoru na prireditvi dneva krajevne skupnosti Deskle–Anhovo med drugim dejal predsednik Klemen Stanič.

Krajevna skupnost Deskle–Anhovo praznuje svoj praznik 13. februarja, na dan, ko so bili pred 60 leti kruto umorjeni talci v Desklah. Prav njim v spomin je bil posvečen prvi del proslave. S primernim sočustvovanjem so člani roda Odporne želve Anhovo ob tabornem ognju in spremljavi kitar zapeli partizanske pesmi, nato pa skupaj s člani krajevne organizacije Zveze borcev odnesli venec k spomeniku z imeni devetih domoljubov.

Dobitniki priznanj za zgled krajevni skupnosti

Prireditev, ki jo je popestril moški pevski zbor Kazimir Nanut iz Kanala pod vodstvom Klemena Nanuta in Aleša Rupnika, si bodo zapomnili dobitniki priznanj krajevne skupnosti Rozika Tinta, Radovan Kokošar, Frančiška Velušček in Zoran Zornik. Posebne pozornosti pa sta bila deležna tudi mlada športnika Ambrož Kodelja iz Ložic, ki je postal državni prvak v tenisu v kategoriji do 14 let in Matic Bevčar iz Anhovega, ki je na letošnjem dvoranskem državnem prvenstvu prišel do polfinala, saj je v prvem krogu prvenstva premagal prvega Slovenca na lestvici.

Rozika Tinta je bila v svojem življenju vedno tam, kjer je kdo potreboval pomoči

in tolažbe. Obiskovala je nemočne na domu, oskrbovala bolnike, organizirala domačine za obiske po domovih za starejše občane v Novi Gorici, Prvačini in Petrovem Brdu. Tri leta je obiskovala Jožefo Podbršček z zlomljenim kolkom, jo negovala in ji prinašala hrano. Veliko je naredila za Ano Mimčevo, jo hodila obiskovat v Prvačino in Idrijo in ji priskrbela prostor v domu v Novi Gorici. Ker si je Ana, ki ni imela nikogar svojih, želela biti pokopana v Desklah, je Rozika poskrbela za pogreb

od ustanovitve leta 1952, kar gre prav gotovo pripisati dobremu delu z mladimi v domači glasbeni šoli. Pod njegovim vodstvom se udeležujejo prireditve, festivalov, srečanj pihalnih orkestrrov v goriški regiji, zamejstvu in tujini. Gostovali so v Franciji, Španiji. Z včlanitvijo v Zvezo slovenskih godb se orkester uspešno udeležuje tekmovanj in domov prinaša plakete, ob 50-letnici pa so izdali brošuro, posneli prispevek za oddajo Sledi na nacionalni televiziji in svoj prvi CD.

Letošnji nagradenci krajevne skupnosti Deskle – Anhovo. (Foto: Bruno Bizjak)

na domačem pokopališču. Delala je v dveh človekoljubnih organizacijah pri Rdečem križu in župnijski Karitas. Zbirala je oblačila in pohištvo po hišah za revne. Med vojno v Bosni, ko so pri nas živeli begunci, je tudi zanje zbirala obleke. Zadnja leta skrbi za bolnega moža. Nikoli ni delala za plačilo. Vedno je bila zadovoljna, da lahko pomaga.

Radovana Kokošarja je glasbena pot pripeljala v našo krajevno skupnost, kjer je od leta 1991 dirigent in umetniški vodja pihalnega orkestra Salonit Anhovo. Stalno si prizadeva za dvigovanja kvalitete, njeno potrjevanje, ohranjanje števila članov. Danes šteje orkester 50 članov, kaj je največ

Frančiška Velušček z Gorenjega Polja je v svojem življenju marsikaj prestala – vojno, strah, smrt, trpljenje in pomanjkanje. Leta 1985 je zaradi razumevanja počutja ljudi z veseljem sprejela članstvo v krajevnem odboru Rdečega križa Slovenije. Vpisovala je nove člane, zbirala hrano in oblačila, pripravljala pakete za pomoči potrebnim, starejše v domačem kraju in tistim, ki preživljajo jesen življenja v domovih za ostarele. Kot dolgoletni članici upravnega odbora krajevne organizacije Zveze borcev NOV Deskle so ji zaupali blagajno in pobiranje članarine, kar še vedno dosledno opravlja. Veliko pozornosti posveča bolnim članom in nečlanom. Z odgovornostjo skrbi za grob padlih borcev na pokopališču Gorenje Polje.

Zoran Zornik je leta 2001 prevzel skrb za versko področje v naši krajevni skupnosti, v katero sodijo župnija v Desklah, Plaveh in na Gorenjem Polju. Po odhodu župnikov je poskušal sam obdržati vse dejavnosti v treh župnijah, kar mu je tudi uspelo. Kot dober gospodar je organiziral obnovo župnijskega doma, v katerega se je začelo vračati življenje. Pod njegovim vodstvom se sestajajo mladinske, študentske, zakonske skupine, skupine za starejše in Karitas. Organiziral je nekaj romarskih potovanj po Evropi. V prostem času se mladina na igrišču ob župnijskem domu ukvarja s športnimi igrami, če pa želijo, lahko obiskujejo dodatno pomoč pri matematiki. Organizira pa tudi razne delavnice tako med šolskim letom kot med počitnicami. Tedensko izdaja Oznaniila, ob božiču je izšlo glasilo Radost, zbira pa že prispevke za glasilo Upanje, ki bo izdano pred velikonočnimi prazniki.

Prireditve v občini Kanal ob Soči

petek, 8. april: TD Korada Deskle–Anhovo že devetič pripravlja spomladansko čistilno akcijo Moj kraj čist in urejen.

nedelja, 1. maj: TRD Globočak vabi ob 9. uri na pohod ob Idriji iz Solarjev. Ob 20. uri pa bo na Kambreškem premiera gledališke predstave Gujonovo srce etnološkega gledališča TRD Globočak.

sobota in nedelja, 14. in 15. maj: Pihalni orkester Salonit Anhovo organizira v Desklah 25. tekmovanje Zveze slovenskih godb.

sobota, 21. maj: ŠTKD Levpa organizira tretji pohod Kje so tiste stezice.

sobota, 28. maj: Pihalni orkester Salonit Anhovo pripravlja 2. mednarodno srečanje pihalnih orkestrrov.

TRD Globočak vabi ob 17.30 na otvoritev tretjih kulturnih dnevov. Na Kambreškem bo nastopila godba na pihala iz Avstrije. V popoldanskih urah bodo vasi Sredje, Kambreško in Močila obiskali rezijanski brusači in po starih običajih nabrusili

ljudem vsa rezila, ki jih bodo ti prinesli s seboj. Ob 19. uri bo nastopila folklorna skupina iz Režije.

sobota, 4. junij: TRD Globočak vabi ob 20. uri na Avško, kjer bo Beneško gledališče odigralo komedijo An oca za mojo hči.

sobota, 11. junij: TRD Globočak pripravlja v Močilih prireditve Zapojmo na sred vasi. Nastopili bodo pevski zbor Rečan – Lesa iz Benečije, Liška dekleta in pevska skupina iz Ročinja. Kot posebna gosta bosta nastopila operni solist baritonist Marko Kobal in citrar Tomaž Plahutnik.

sobota, 18. junij: TRD Globočak vabi ob 20. uri na zaključni večer tretjih dnevov pod Globočkom. Nastopila bo gledališka skupina turističnega društva Sovodenj – Poljanska dolina (možnost spremembe).

sobota, 25. junij: TD Korada Deskle–Anhovo pripravlja šesti spust z rafti po reki Soči od Kanala do Deskel.

Županove vrstice

>> Miran Ipavec

Letošnja zima pa nam jo je zagodla! Ko smo že nabirali zvončke in se veselili dela na njivah in vrtovih, nas je odhajajoča zima obdarila s snegom in rekordno nizkimi temperaturami.

Lahko bi rekli, da je bilo v prometu zaradi tega nekaj nevšečnosti, drži pa tudi, da je strpnosti zaradi snega pri občanih vse manj. Ni ga bilo sneženja v zadnjem času, da se na občino ne bi vsul val klincev in pritožb zaradi pluzenja. Celo iz samega Kanala so klicali, da ne morejo peljati po cesti. Seveda z letnimi gumami in brez verig, ki jih skoraj nihče ne uporablja, vožnja po snegu le težko uspeva. V »dobrih starih časih«, ki jih tako radi omenjamo, je kdo poprijel tudi za lopato in plug, a kaj, ko je lažje bentiti in čakati občinski plug. Kanalski in avški gasilci lahko povedo, kako se lahko shaja s tremi metri snežne odeje na Jahorini. Vsekakor manj stresno.

Bolj potrpežljivi so bili tudi štirje fantje, ki so se poleti odpravili v Himalajo na Great Tower in videofilm pokazali v domači kinodvorani, napolnjeni do zadnjega kotička. To je bil večer, ki bo marsikomu še veliko časa ostal v lepem spominu. Tudi dveh državnih naslovov se bomo še radi spominjali. Mladi odbojkarji OK Salonit Anhovo Kanal so uspešnejši od svojih starejših vzornikov in so osvojili naslov najboljših v državi, kar je uspelo tudi Ambrožu Kodelji v tenisu v kategoriji do 14 let. Čestitamo!

Investicije v zimskem času sicer mirujejo, to pa ne drži za ČHE Avče, kjer so pripravljala dela v polnem teku. Velja biti pazljiv na cesti, saj je promet zaradi tega precej povečan.

Kar dve prireditvi, ki sta privabili veliko število udeležencev, sta bili posvečeni naši polpretekli zgodovini. V Morskem smo se spominjali pohoda XXX. divizije čez Sočo v Beneško Slovenijo, v Desklah pa poboja devetih talcev ob visečem mostu, kar se je zgodilo na pragu svobode 13. februarja 1945. Temu dogodku je posvečen tudi krajevni praznik v krajevne skupnosti Deskle-Anhovo. Letos je bilo čutiti v teh srečanjih še poseben pozitiven naboj zaradi odnosa Italije do teh dogodkov.

Tudi proračun je že sprejet. Težak je 1,3 milijarde tolarjev, predvideva pa slabih 40 milijonov zadolžitve. Predvidenih je več preplastitev cest, nakup neprofitnih stanovanj, dveh stražnic in trgovine v Kalu nad Kanalom, ureditev požarne vode v Kanalu ter začetek gradnje telovadnice v Desklah. Društvena dejavnost je dobro pokrita, obeta se nam ustanovitev TIC-a in vrsta poletnih prireditev. Nekaj denarja je namenjenega projektu za urejanje kalskega smučišča, ročinske stare šole in še je veliko postavk, ki bodo reševale določene občinske probleme.

Žal pa bomo vse to letos izvajali brez Alide, naše dolgoletne sodelavke, ki smo jo tragično izgubili v planinski nesreči. Življenje mora iti naprej, ostal pa nam bo lep spomin nanjo.

Plačila staršev za programe v vrtcih za leto 2005

Po podatkih s 1. februarjem 2005 obiskuje vrtec Deskle 47 otrok v treh oddelkih, vrtec Kanal pa 85 otrok v petih oddelkih.

Starši, ki so oddali vlogo za znižano plačilo v vrtcih, so prejeli odločbe za tekoče koledarsko leto. Na podlagi dohodkov so bili razvrščeni v plačilne razrede glede na povprečno bruto plačo v letu 2003.

LESTVICA IZ 3. ČLENA PRAVILNIKA O PLAČILIH STARŠEV ZA PROGRAME V VRTCIH

DOHODKOVNI RAZREDI GLEDE NA POVPREČNO BRUTO PLAČO V LETU 2003 (253.200 SIT)
UPORABLJENI ZA DOLOČITEV PLAČIL STARŠEV S 1. 1. 2005

Plačilni razred	Dohodkovni razred delež bruto mesečnega doh. / druž. čl. v primerjavi s povprečno plačo v RS v preteklem koledarskem letu	Mesečni bruto dohodek na družinskega člana v letu 2003	Plačilo v % od cene
1	do 25%	do 63.300 SIT	10%
2	nad 25% do 35%	nad 63.300 do 88.620 SIT	20%
3	nad 35% do 45%	nad 88.620 do 113.940 SIT	30%
4	nad 45% do 55%	nad 113.940 do 139.260 SIT	40%
5	nad 55% do 70%	nad 139.260 do 177.240 SIT	50%
6	nad 70% do 90%	nad 177.240 do 227.880 SIT	60%
7	nad 90% do 110%	nad 227.880 do 278.520 SIT	70%
8	nad 110%	nad 278.520 SIT	80%

V spomin Alidi Segalla (1950–2005)

V sredo, 23. februarja smo se na pokopališču v Kanalu poslovili od naše sodelavke in občinske uslužbenke Alide Segalla.

Njena življenjska pot se je pričela 25. februarja 1950 v Desklah. Po končani osnovni šoli se je vpisala v gostinsko šolo v Izoli. Po šolanju se je zaposlila kot natakarica v takratnem hotelu Neptun v Kanalu. Leta 1970 se je poročila s Tonetom Segalla in postala Kanalka. V njunem zakonu sta se rodila dva sinova, Sebastijan in Simon. Ob delu se je izobraževala za administratorico in se kasneje kot tajnica zaposlila na krajevni skupnosti Kanal. Bila je desna roka vsem predsednikom, ki so se menjali do leta 1994, ko se je ustanovila občina Kanal ob Soči. Nekaj časa je opravljala službo tajnice, kasneje pa je bila odgovorna za računovodstvo krajevnih skupnosti.

Aktivno je sodelovala v Prosvetnem društvu Soča Kanal, pri razstavah v Galeriji Rika Debenjaka in v Planinskem društvu Valentin Stanič. Bila je živa kronika delovanja krajevnih skupnosti Kanal.

Alida Segalla

Alida, o slovesu smo se velikokrat pogovarjali, a o drugačnem. Konec leta bi se namreč upokojila. Veselila si se tega, da boš skupaj z možem in prijatelji našla več časa za tvojo veliko ljubezen - hribe. Prav tam si na drugo postno nedeljo našla svoj večni mir.

Alida, v nas ostaja velika praznina in dokler se ne snidemo, bo naš spomin nate razigran, vesel in lep, kot je bilo življenje ob tebi.

Pogrešali te bomo, tvoji sodelavci

Streha ne pušča več

>> Vanda Colja

Turistično društvo Korada Deskle-Anhovo je eno najmlajših turističnih društev v Sloveniji. Ustanovljeno je bilo leta 1997.

Dve leti pred njegovo registracijo so predsednik prvega mandatnega obdobja Albi Stanič in nekateri njegovi somišljeniki Radivoj Černe, Jože Žbogar, Jurij Konjedic, Franko Miljavec, Ivan Markič, Franka Mladenovič, David Drnovšček, Vesna Simčič, Boris Čufer, Štefan Keber, Pavel Mavrič, Katja Makarovič, Jožica Tolič in drugi razmišljali o pomenu turizma kot razvojni priložnosti za naše kraje. Naslednja štiri leta pa sem vodenje turističnega društva prevzela sama.

V sodelovanju z aktivnimi člani je bilo v osmih letih delovanja izvedenih veliko za-

Šotor v Desklah je letos dobil novo streho. (Foto: Vanda Colja)

nimivih akcij in prireditev. Društvo finančno podpirajo občina Kanal ob Soči, sponzorji in donatorji. Ima 140 članov, za podmladek na osnovni šoli v Desklah skrbi mentorica Dolores Znidarčič, do leta 2003 pa je turistično društvo imelo tudi mladinsko sekcijo s predsednikom Markom Novakom.

Društvo je organiziralo veliko prireditev. Posebej so ponosni na vsakoletno čistilno akcijo v krajevni skupnosti, poletni prireditvi baklada na dolgi njivi in raftanje po Soči od Kanala do Deskel, kuharske, plesne, likovne tečaje in tečaj obrezovanja sadnega drevja, izlete ter pohode in številne prireditve v šotoru, med katerimi je najuspešnejše novoletno praznovanje.

TD Korada Deskle vabi 8. aprila na spomladansko čistilno akcijo Moj kraj čist in urejen.

Društvo ima svoj šotor, pod katerim se v vsakem letnem času neodvisno od vremena dogajajo prireditve, proslave, srečanja in praznovanja ne le društva Korada, temveč vseh društev, klubov, združenj, šol, vrtcev in posameznikov v krajevni skupnosti, občini ali širši okolici.

Letos januarja je šotor dobil novo streho, tako da se bodo obiskovalci v njem bolje po-

čutili, saj ne bo več zamakalo in pihalo. Lani je bil šotor zaseden več kot dvajsetkrat. Bil bi pa še večkrat, če bi ga v zimskih dneh lahko bolje ogrevali. To dokazuje, da je v naši krajevni skupnosti resnično upravičena zahteva po zidani večnamenski dvorani.

Bogato leto

Že osmo leto doslej je društvo uspešno organiziralo čistilno akcijo Moj kraj čist in urejen, pri kateri sodeluje tudi Krajevna skupnost. Očistili so tudi trim stezo, ki jo zmeren trimčkar preteče in naredi vse vaje v tridesetih minutah.

Ne sme nam biti vseeno, v kakšnem okolju živimo, zato nam daje turistično društvo priložnost, da po svojih močeh in vesti delamo

tako, da se bomo imeli mi in naši otroci lepše. Že peto leto je konec junija potekalo raftanje po Soči, ki ga izmenično organizira desklandsko ali kanalsko turistično društvo. Konec julija smo že drugič organizirali baklado na Soči, ko so se v poznih večernih urah po reki spustili čolni Kajak kluba Soške elektrarne. Občudovalci so jih pričakali na levem bregu pri okrepčevalnici Dolga njiva, kjer so se ob bograču in glasbi skupaj zabavali.

V okviru Festivala narodov, ki ga je organizirala občina Kanal ob Soči, smo gostili godbo na pihala iz Sonnina in folklorno skupino iz Priverna v Italiji.

Sredi novembra smo v sodelovanju s krajevno skupnostjo izvedli čistilno akcijo dela povezovalne poti treh svetišč iz Anhovega preko Brišč do Goljevic.

V začetku in konec leta sta potekala začetni in nadaljevalni plesni tečaj plesne šole Miro Perat, ki ga organizira Romana Lazar. Potekal pa je tudi likovni tečaj pod vodstvom Stipeta Hečimoviča. desklandski likovni skupini se je lani pridružila še kanalska, s katero so imeli novembra skupinsko razstavo v galeriji Rika Debenjaka v Kanalu.

Po marčevskem izletu v Benečijo pa se društvo že pripravlja na občni zbor in spomladansko akcijo Moj kraj čist in urejen, ki naj bi potekala predvidoma 8. aprila. Raftanje naj bi se zgodilo 25. junija, baklada pa 22. julija.

Ložani imajo nov športni center

>> Vanda Colja

Krajevna skupnost Deskle-Anhovo je bogatejša še za eno društvo. 26. januarja letos je bilo v Kulturnem domu Deskle v navzočnosti velikega števila Ložanov in prebivalcev okolice ustanovljeno Športno rekreativno društvo Ložice.

Natanko pred desetimi leti je bil v Ložicah prvi sestanek krajanov, predstavnikov podjetja Soške elektrarne Nova Gorica in občine Kanal ob Soči, kjer je tekla razprava o povrnitvi škode Ložanom zaradi gradnje nove elektrarne. Izgubili so namreč igrišča in kopališča ob Soči.

Dogovorili so se za gradnjo večnamenskega igrišča, dveh tenis igrišč, balinišča in večnamenskega prostora. Aprila 2004 so dobili gradbeno dovoljenje. Danes se investicija zaključuje. Da ne bi samevala in bila brez gospodarja, so Ložani ustanovili društvo, ki bo skrbelo za aktivnosti in red na športnem centru.

Tako bo aprila otvoritev ŠRC Ložice, kjer bomo našli dve igrišči za tenis, kombinirano igrišče za mali nogomet, rokomet in košarko, balinišče z dvema stezama, v načrtu pa je tudi ureditev igrišča za odbojko na mivki.

www.anhovo.si

>> Vanda Colja

Prisotnost tiskanih medijev na internetu je nujna, saj med 710.000 uporabniki interneta v Sloveniji jih kar 40 odstotkov najprej poišče informacije na internetu.

Zaradi boljše obveščenosti krajanov o delu sveta krajevne skupnosti, društev, klubov, šole, javnih ustanov, o zgodovini kraja in podobno so se na svetu krajevne skupnosti Deskle-Anhovo odločili, da bi se predstavili v sliki in besedi na ekranih računalnikov.

Oktober lani je predsednik krajevne skupnosti Klemen Stanič poslal društvom in klubom poziv o pripravi gradiva za spletno stran. Poleg predstavitev pa gradiva vsebujejo tudi programe prireditev in datume pomembnejših dogodkov, ki se bodo zgodili v letu 2005.

Lokalni časopis na internetu je odvisen od uredništva, organizacije in finančnih možnosti. Vsak poskus boljšega in obsežnejšega pristopa velikokrat trči ob probleme, ki pa ne smejo biti ovira za uspešno delo.

Vsebinska, ki jo najdemo pod oznako www.anhovo.si, je pripravljena, v naslednjih mesecih pa jo bomo še dopolnjevali in s sprotnimi informacijami in fotografijami, ki zaradi zanimivosti nikakor ne smejo manjkati. Te pa največkrat celo prepričajo bolj kot napisana beseda.

Kdor želi sodelovati pri snovanju anhovske spletne strani lahko pokliče in svoje želje predstavi predsedniku krajevne skupnosti Klemnu Staniču.

Revija pevskih zborov Goriške

>> Vanda Colja

Kulturni dom Deskle je tudi letos gostil revijo pevskih zborov Goriške, ki jo prireja Javni sklad RS za kulturne dejavnosti območne izpostave v Novi Gorici.

Nastopili so tudi pevci in pevke domačega pevskega zbora iz Deskel. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Revija je kot običajno potekala tri dni in sicer 28., 29. in 30. januarja. Zvrstilo pa se je kar 27 pevskih zborov. Po mnenju Maje

Jerman Bratec je tolikšno število zborov na reviji zelo velik dosežek. Deskle namreč nudijo možnost, da se lahko večje število pevcev pripravi na nastop, se postavi na oder v dvorano, ki je moderna in primerno akustična. Hkrati pa se lahko tako veliko število pevcev po reviji

zbere v šotoru Turističnega društva Korada Deskle-Anhovo, kjer ob večerji skupaj poklepetajo o uspešnosti nastopov.

Živeti zdravo v dolini

>> Melita Peršolja Černe, ZZV Nova Gorica

Gotovo ste že vsi slišali kakšno besedo o projektu Živimo zdravo, ki je v naši občini potekal letošnjo zimo. V dolini so v preteklih letih ljudje veliko že slišali o zdravju, obiskovali so predavanja, naučili so se, kaj vse jim zdravstveni sistem lahko da in kaj vse jim je dolžan.

Vem, da je veliko lažje in tudi bolj prijetno priti na predavanje, poslušati in pomirjen oditi domov v veri, »saj so strokovnjaki za to in to mojo težavo. Mi bodo že pomagali, ko bo treba«. Program Živimo zdravo je pripravljen nekoliko drugače. Vsebine morda izgledajo lahkotnejše, vendar od udeležencev pričakujejo nekaj več, tudi razgibovanje med predavanjem.

Tisti, ki delavnice spremljajo od začetka, so morda začutili, da je bolje, da poskušamo živeti zdravo, se varovati škodljivih dejavnikov in zgodaj opaziti znanilce težav, kot pa lagodno živeti vsakdan in si ob boleznih reči: »No, zdaj sem pa bolan. Naj zdaj zdravstvo poskrbi za mene, saj sem toliko let že prispeval v njeno blagajno«. Redna telesna vadba, zmerna zdrava prehrana in izogibanje škodljivim dejavnikom v okolju niso garancija, da ne bomo nikoli zboleli, gotovo pa bomo zaradi zdravega načina življenja živeli lepše, bolj zadovoljno, morda uspešnejše, mogoče bomo nekatere bolezni lahko preprečili, drugim zmanjšali resnost, tretje pa odložili na kasnejši čas.

Projekt v občini Kanal ob Soči ni doživel velikega uspeha, saj se je udeležba na delavnicah pogosto omejila na 30 ljudi. Ko so bile delavnice ob četrtkih, je bilo slišati, da so

zainteresirani zasedeni, ko smo jih predstavili na sredo, je problem ostal isti. Verjetno je čas, da naš zavod končno svoj trud ponudi drugi skupnosti.

Svetla točka celotnega programa sta bila dva dneva, ki smo ju poimenovali mavrični dan, in sta potekala na obeh osnovnih šolah v občini. Običajne delavnice promocije zdravja, ki se dogajajo ob večernih urah, so za mlade družine težko dosegljive. Prav zato je ZZV Nova Gorica ob izdatni podpori in navdušenem sodelovanju obeh šol, otrokom in njihovim staršem ponudil srečanje z zdravim življenjskim slogom.

Cilj prireditve je bil dodobra razgibati celotno družino, in ob spoznavanju različnih športnih panog vzpodbuditi udeležence k redni telesni vadbi. Vsak udeleženec se je razgibal v treh delavnicah, ki so jih vodili aktivni športniki. Izbirali smo med aerobiko, atletiko, baletom, jogo, igrami z žogo, karatejem, kolesarjenjem, kotalkanjem, nogometom, pridružili smo se tabornikom, mažoretkam, zaplesali in se sproščali. Zainteresiranim smo izmerili krvni tlak, telesno težo, določili indeks telesne mase in jim svetovali. Z veseljem lahko povem, da se je prireditve v obeh šolah skupaj udeležilo več kot petsto otrok in njihovih staršev. Po telesni aktivnosti smo si privoščili še zdrav obrok.

Zadovoljni so bili otroci, saj se jim je prisotnost staršev v njihovem šolskem okolju nekaj novega. Skupen ples in druge oblike razgibavanja so jim poživile telo in duha. Starši so si lahko vzeli par uric v skrbi za lastno zdravje, brez slabe vesti zaradi varstva otroka, istočasno pa so bili v zdravem načinu življenja dober zgled svojim potomcem. Prihodnjič se nam pridružite tudi vi.

Zimovanje Soča 2005

>> starešina Božo Lovišček

V lepem sončnem vremenu smo se taborniki rodu Odporne želve Anhovo iz Deskel odpeljali na tri dnevno zimovanje v vas Soča. Lepo vzdušje je 19 tabornikov popeljalo v zasneženo dolino, kjer je na drugi strani visečega mostu stala kočica tabornikov rodu Puntarjev iz Tolmina.

Zimovanje smo pripravili na temo princa in princeze, ki živita v dvorcu. Vodnici Kaja in Ana sta pripravili program in po namestitvi v dvorcu je ta zaživel ob dviganju taborniške zastave in petju himne. Nizke temperature v dolini so omogočile ekselenci, da je naznanila pohod v nočnem času z opazovanjem zvezd, sledi živali v snegu in letal na nebu. Polna luna, lesketajoči sneg in razsvetljeno nebo sta nam omogočili varno vrnitev v dvorec.

Bučno vstajanje je princ s plemiči naznanil zgodaj zjutraj in poslal tlačane na orientacijski pohod. Ogrela nas je pojedina, ko so jo pripravili dvorni kuharji. Na krožnik smo dobili joto s hrenovkami, palačinkami in skodelico čaja.

V popoldanskem času smo princa razveselili, ko smo oblikovali želve iz snega, smrekovih vej, bilk trave in ko smo pripravili družabne igre. Povabil nas je na dvorni ples, ki ga je napovedal v večernem času. Zabave s plesom, petjem, skeči in tombolo smo se z veseljem udeležili.

Na dvorcu je bilo potrebno tudi kaj postoriti. (Foto: Rod odporne želve)

Plemiči so nas seznanili z zgodovino kraja, znamenitostmi v njem ter sotočjem reke Soče in Lepenice. Poučevanje bivačev in ognjev je bilo na snežni površini zanimivo.

Ko smo se dvorca ravno navadili, je princ s plemiči zapovedal odhod z dvorca v Triglavskem narodnem parku in preselitev nižje v dolino reke Soče na nezasneženo območje. Naše letošnje zimovanje se je tako kočalo v lepem sončnem vremenu.

Pustovanje

>> Darja Skrt

Predhodnik današnjega pustovanja pa so bili zimski sprevodi v času rimskega imperija v decembru (brumalia, consualia, saturnalia) in ob novem letu (Kalendae Januariae).

Iz naše polpretekle dobe poznamo dvoje vrst pustovanj – obredna in karnevalska. Obredna so bila značilna za vaške skupnosti, karnevalska pa za mesta in trge. V današnjem času ločnica med njima ni več izrazita, saj se obredni in karnevalski način tesno prepletata. Tradicionalne podobe in sodobni utrip se združujeta na vsakem koraku.

Za obredna pustovanja je značilen obhod vasi z obiskom vseh hiš. Ne glede na maske, ki so lahko tradicionalne ali pa sodobno-aktualne, se v tem obredju pojavljajo močni gledališki elementi: scenografija, kostumografija, scenarij celotne prireditve, predstava v središču vasi.

V kanalski občini sta najbolj poznana morščanski pust in deskansko pustovanje. Oboji združujejo v svojih skupini člane vaške oziroma krajevne skupnosti, ohranjajo obred obhoda vasi in zaključno prireditev po končanem pustu. Čeprav nosijo sodobne maske, je njihov način obrednega pustovanja povsem tradicionalen in nadaljuje izročilo preteklosti. Ohranjajo tako imenovani nematerialni del kulturne dediščine, za katero se je v današnjem času globalizacije izkazalo, da ima pri identiteti naroda oziroma etnične skupnosti zelo pomembno vlogo.

Kulturno dediščino nadaljujejo tudi Liški pustje. Z ohranitvijo tradicionalnih mask,

Pustna povorka je obiskala kar precej krajev v občini Kanal ob Soči. Prišli so tudi na občinski trg, kjer je nastala ta fotografija. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

kostumov in likov v pustni družini ohranjajo materialni del naše dediščine, ki daje prepoznavnost neki skupnosti že na daleč in tudi v tujem okolju. Liški pustje sicer ne izvajajo več obrednega dela pustovanja, skrbijo pa za turistično promocijo na različni tradicionalnih pustnih prireditvah v Sloveniji in sosednjih državah. Enako pozornost posvečajo domačim krajem pri organizaciji etnološko-turistične pustne prireditve, saj so tudi letos v Kanalu organizirali pustni karneval.

Letos je bil karneval teden dni pred pustno nedeljo, kjer se je predstavilo kar sedem tradicionalnih pustnih skupin Tminska pleh muzka, Čarovnice, butalci in žabe iz Cerknice, Koranti iz Markovcev pri Ptuj, Šelmarji iz Kostonjeve na Krki, Munske zvončari iz Hrvaške, Šjeme iz Vrbovega pri Ilirski Bistrici in Liški pustje ter skupina kanalske mladine, ki je prijetno presenetila.

Pustovanje v Kalu nad Kanalom

>> Urška Pirih

Otroci so obiskali tudi vse zaselke krajevne skupnosti. (Foto: Urška Pirih)

Na čudovit, sončen pustni torek se je v Kalu nad Kanalom tudi letos zbralo kar nekaj otrok starih od 10 do 15 let. Dobre volje, polni idej in skrivnostni so se že v jutranjih urah zbrali v prostorih krajevne skupnosti, kjer so se spremenili v pisane maske čarovnice, klovne, kavbojce in seveda naše tipične pusta in pustovko.

Najprej so obiskali vsako domačijo v Kalu nad Kanalom, nato pa se okrepčali z malico, ki so jim jo pripravili starši, da so lahko nadaljevali pustno rajanje še naprej po ostalih domačijah. Pot pa bi bila zelo naporena, če bi jo morale maskare vso prepešati, zato se je tudi tokrat izkazal predsednik turističnega društva Metod Pirih in jih s traktorjem in pustno okrašeno prikolico peljal v zaselke Kala. Tako so obiskali Vrhavč, Okroglo, Koprivišče, Dol, Cvetrež in Lipice.

Prav njemu gre tudi zahvala za organizacijo letošnjega pustovanja, h kateremu pa sta z veliko dobre volje in pomoči priskočila tudi vrstnika, osnovnošolca Jakob Lipičar in Jure Šuligoj.

Maskare so se izmučene in lačne vrnile v Kal v poznih večernih urah, kjer jih je čakala topla večerja. Kot pa se za pusta spodobi, so jih na mizi pričakali tudi pustni krofi. V pustni košari se je nabralo veliko dobrot, ki so jih prispevali prijazni krajan v navadi in z namenom, da bi pustarji odgnali zimo in da bi bilo prihodnje leto dobro in bogato, kot so pri starem rekli, za veliko krompirja, debelo koreje in repo.

Pust na Morskem

>> Miran Pregelj

Tudi letos so Morščani spravili pod streho tradicionalni pust. Pustna povorka se je pričela na pustno nedeljo ob 14. uri s sprehodom po vasi in po tradiciji s prihodom v središče vasi, ki mu »Na gorici«.

Letos so Morščani posvetili pust Prešernu in času, v katerem je deloval. Tako so Na gorici s kratkim programom predstavili našega največjega umetnika dr. Franceta Prešerna in običaje tistega časa. Kljub mrzlemu vremenu se je programa udeležilo veliko število gledalcev.

Program nam je popestrila akademska igralka z recitiranjem Povodnega moža. Obudili so tudi ples iz tistega časa. Ni manjkal pa tudi govornik, ki je predstavljal Zdravka iz Levpe. Povodni mož pa je tokrat Urško odpeljal kar na kolesu.

Prešeren se je z Zdravkom z Levpe zatopil v globok pogovor. (Foto: Branko Dreknja)

Morščani so gostovali tudi po drugih krajih in poželi nekaj nagrad za maske, teden pred pustno nedeljo pa so se udeležili meddržavne odprte meje z Italijo na Livku in predstavili tudi italijanskemu občinstvu našega pusta na temo Prešeren.

Velikonočni krog

>> Darja Skrt

Velika noč je največji krščanski praznik, ki s svojo simboliko in običaji naznani začetek novega letnega ciklusa, saj po dolgi zimi in času mirovanja prihaja ponovna rast, cvetenje in življenje.

Medtem ko je božič določen po sončnem koledarju (stalen datum 25. december), je za veliko noč veljaven lunin koledar, zato je vsako leto na drugačen datum. Velikonočna nedelja je namreč vedno na prvo nedeljo po prvi polni spomladanski luni. Pomembnost velikonočnega praznovanja nakazujejo tudi datumi drugih praznikov, ki so vezani na veliko noč. Štirideset dni pred veliko nočjo je pepelnica, v nedeljo in torek pred pepelnico pa je seveda pust. Po veliki noči pa si sledijo: štirideseti dan po veliki noči je vnebovhod, petdeseti so binkošti, šestdeseti je praznik sv. rešnjega telesa ali telovo in sedemdeseti dan srce Jezusovo. To so vsi veliki krščanski prazniki, ki so nekoč veliko bolj kot danes določali šege prazničnega leta v ljudski kulturi.

Etnologija imenuje praznovanja okoli velike noči velikonočni krog. Začne se že s pepelnično sredo in štirideset dnevnim postom. Uvod v veliki teden je oljčnica oziroma cvetna nedelja. Na Goriškem se

je in se še vedno v cerkvi blagoslavlja oljčne vejice, medtem ko so za ostalo Slovenijo bolj značilne butare. Etnološka in antropološka veda domnevata, da je blagoslovljeni »les« nasledil verovanje v magično moč nekaterih rastlin. Šibe so namreč v preteklosti nabili na hišni tram in hlevska vrata za varstvo pred požarom in strelo, jih vtikali v njivo za zaščito pridelka in jih zažigali v obrambo proti hudi uri.

Veliki teden je poln intenzivnih priprav tako doma kot v cerkvi. V preteklosti pa tudi danes v tem času poteka intenzivno spomladansko čiščenje od strehe do kleti. Gospodinje pečejo pince, menihe in »gvance«,

otroci pa uživajo v barvanju pirhov. V soboto zjutraj je pred cerkvijo blagoslov ognja, kjer mladi fantje prižgejo pripravljeno drevesno gobo in z njo hodijo po hišah, kjer gospodinje s tlečim drobcem blagoslovljenega ognja zakurijo nov ogenj v peči ali štedilniku. Popoldne pa poteka v cerkvah blagoslov jedi. Obreda se udeležijo v glavnem ženske (največ dekleta). V cekarjih, pogrnjenih z belim prtikom, prinašajo k blagoslovu potico, pinco, menihe, jajce, hren, sol, gnajt. Zvečer je vstajenjska procesija. Z velikonočno nedeljo pa se danes ljudski krog praznovanj konča.

Velikonočno nedeljo praznujejo vsi kot družinski praznik, kjer se ob bogato obloženi mizi sreča vsa družina. Po ljudskem izročilu je ta dan družinski dan, ki ni namenjen obiskom. Obiski sorodnikov so se v preteklosti odvijali na velikonočni ponedeljek.

Velikonočni krog je poln blagoslova, verovanja in simboličnih dejanj. Naj v letošnjem leto malo več pozornosti namenimo velikonočnim kruhom. Za Goriško sta najbolj značilna pinca in menih, zadnja leta pa k nam iz sosednje Italije prihaja kolomba.

Pinca je tipično primorsko velikonočno pecivo razširjeno od Trente do morja. Prav tako kot so jo nosili nekoč, jo tudi danes nosijo k velikonočnemu

žegnjanju. Narejena je iz bele moke, mleka, rumenjakov in dišav. Skorja je premazana z beljakom, zato je zlatorumena in svetleča. Pred peko jo gospodinja zareže na tri dele, da v sredini nastane trikratni izsek. Pinca »spominja na presveto Rešnje telo« in spada k obredni hrani v času velike noči.

Menihi so edinstvena posebnost med velikonočnimi kruhi. So originalni primorski kruhi in razširjeni pa so po celotnem primorskem območju. Narejeni so iz istega testa kot pinca. Menih je spletena kita, ki na enem koncu objema lepo pobarvan in okrašen pirh. Nekoč je bil pirh izrečno rdeče barve, danes pa je barvanje prepuščeno posameznikovi ustvarjalnosti in estetskim normativom, v vsaki družini je vsak otrok dobil svojega meniha, ki ga je skrbno čuval in sam pojedel. Predvideva se, da so menihi simbol apostolov iz zadnje večerje.

Kolomba ima svoj izvor v italijanski ljudski kulturi. Slovenska oziroma primorska tradicionalna kuhinja takšnega velikonočnega peciva ni poznala. Na naše velikonočne mize množičneje prihaja šele v zadnjem desetletju. Model ptice prevlečen z belim prelivom ponazarja belega goloba, ki je simbol sv. Duha.

Recepta za pinco

>> Darja Skrt

V knjigi Jedi na Goriškem, ki jo je uredila mag. Slavica Plahuta so objavljeni tudi recepti iz goriškega prostora. Objavljamo dva recepta za pinco in sicer iz Vipavske doline in Srednje Soške doline oziroma iz naših krajev.

Pinca iz Vipavske doline (zapisala Mojca Černe)

1 kg moke, 10 dag kvasa, 20 dag sladkorja, 10 dag masla, 6 rumenjakov, 1 jajce, 4dl mleka, limonina lupinica, sol

V mlačno mleko stresemo žličko sladkorja in zdrobljen kvas. V moko vmešamo sol, sladkor, limonino lupinico, rumenjake, raztopljeno maslo in kvasec. Zamesimo testo in ga pustimo vzhajati. Vzhajano testo še enkrat dobro pregnetemo, oblikujemo hlebčke in pustimo, da še enkrat vzhaja. Hlebčke z nožem križasto zarežemo in premažemo z razžvrkljanim jajcem. Pečemo v vroči pečici (180°C) približno 40 minut. Ko začne pinca rumeteti, postopoma znižujemo temperaturo (130°C).

Velikonočna pinca iz Srednje Soške doline (zapisal Pavel Medvešček)

1 kg moke, skodelica sladkorja, kozarček žganja, 4 jajca, skodelica rozin, 2 žlici kvasa, mleko, skodelica masla, sol, skodelica zmletih lešnikov ali orehov, listi lūiže

V skodelico mlačnega mleka damo kvas, žlico sladkorja in žlico moke, pomešamo in pustimo na toplem. V skledo, kamor smo presejali moko, dodamo pripravljen kvasec, sladkor, jajca, stopljeno maslo, rozine, žganje, lešnike, lūižo in toliko mlačnega mleka, da pripravimo gladko in mehko testo, ki ga zgnetemo v hlebček. Damo ga v okroglo, namaščeno posodo, ga pokrijemo dokler na toplem vzhaja. Pomažemo ga z rumenjacom in damo v peč, kjer naj se peče dobro uro. Ko pinco vzamemo iz peči, jo posujemo z mešanico sladkorja in sesekljanih lešnikov.

Odbojcarski turnirji

Moška in ženska ekipa sta v tem času nastopili na nekaterih veteranskih turnirjih. Prvo kratko poročilo je zapisala Nataša Jerončič, drugo pa Patricija Mori.

Na veteranskem odbojcarskem turnirju v Mozirju lani decembra je barve Kanalcev zastopal le moški del ekipe. Kljub odsotnosti soigralk, so se moški odrezali odlično in zasedli četrto mesto. Po uradnem delu so moški baje sklepali tudi nova športna poznanstva z ostalimi ekipami (beri: na plesišču). Fantje, le tako naprej, naše police se bodo še bolj "šibile" pod pokali.

Člani moške ekipe na turnirju v Hit šport centru. (Foto: Patricija Mori)

V dvorani Hit Šport centra v Šempetru pri Gorici je bil sredi januarja letos veteranski odbojcarski turnir z ženske in moške ekipe. Tekmovali so štiri ženske in osem moških ekip. Ženske so osvojile tretje mesto, moški pa so bili prav tako. Razglasili so tudi najboljšega igralca in najboljšega podajača. Tu smo pa pobrali največ, saj je bil najboljši igralec Tomaž Sirk in najboljša igralka pa Patricija Mori, za najboljšo podajačico pa so razglasili Nežo Valentinčič.

Smučišče Kal nad Kanalom

>> Tone Levpušček, KS Kal nad Kanalom

Začetki smučišča segajo v leto 1976. Zgradila ga je tovarna Salonit Anhovo. V začetnih letih sta bili v Kalu postavljeni dve vlečnici. Poleg obstoječe je nekaj let obratovala tudi manjša vlečnica za otroke in začetnike, ki je bila postavljena na manj zahtevnem terenu.

Smučišče se razprostira na nadmorski višini od 700 do 810 metrov. Dolžina smučišča je 550 metrov, kapaciteta vlečnice pa 600 smučarjev na uro. V osemdestih letih, ko narava ni skoparila s snegom, je smučišče obratovalo tudi tri in več mesecev. Potekali so smučarski tečaji, športni dnevi, šole v naravi in različna tekmovanja. Večina današnjih smučarjev naše občine se je naučila smučati prav v Kalu. Redno so v Kalu trenirali tudi člani smučarskega kluba Gorica. Lani marca je bilo v Kalu tudi 1. občinsko tekmovanje v veleslalomu.

Pred štirimi leti je občina Kanal ob Soči kupila novejši teptalni stroj, s katerim je ob zadostni količini snega ureditev prog zelo kakovostna.

Danes smučišče upravlja Smučarski klub Salonit Anhovo. Klub zelenim zimam se trudijo, da poženejo žičnico takoj, ko so za to ustvarjeni minimalni pogoji. Žičničarji pod vodstvom vodja smučišča Aleša Ipavca vlagajo v to veliko truda in svojega prostega časa, kar je v današnjem času prava redkost. Fantje le tako naprej!

Prav zaradi suhih zim in ugodnih temperaturnih razmer se je porodila ideja o umetnem zasneževanju, s čimer bi lahko dosegli tudi do sto obratovalnih dni, kar bi bilo tudi s stališča turizma velika pridobitev za kraj in celotno občino. Na predlog krajevne skupnosti Kal nad Kanalom je zato v letošnjem proračunu občine predvidenih pet milijonov tolarjev za izdelavo študij in projektne dokumentacije za umetno zasneževanje.

Košček soškega sveta na vrhovih Karakorama

>> Darja Skrt

V Kulturnem domu v Desklah je bila sredi januarja projekcija dokumentarnega videofilma o alpinistični odpravi na goro Great Tower v Karakoram v Pakistanu. Člani odprave so bili Matic Jošt, Zlatko Koren, Vladimir Makarovič in Gregor Blažič, vsi iz občine Kanal ob Soči.

Avtor dokumentarnega videofilma je eden izmed članov alpinistične odprave Gregor Blažič. Projekcija dokumentarca je pokazala, da imamo v svoji sredi, sredi Soške doline, vrhunske športnike – alpiniste, ki jih na videz poznamo, a za njihove dosežke ne vemo.

Dokumentarni videofilm Great Tower 2004 je bil za nas vse prvovrstno presenečenje in pravi vstop v svet alpinizma. Ne samo v mistično opevanost vzpona v steni in ekstatičnega pogleda z osvojenega vrha, pač pa tudi v dolgčas ob slabem vremenu, težke bivanjske razmere, na počasno aklimatizacijo na višino, zdravstvene težave, srečanje s smrtjo in stotine drobnih in včasih neskončnih trenutkov, ki obdajajo vsakdan neke odprave.

Gregor Blažič je film sam posnel in tudi zmontoval. Kljub amaterski opremi mu je uspelo nekaj, kar ne uspe dragim televizijskim produkcijam, ki za sabo vozijo številčno ekipo, helikopter za snemanje na višini. V dokumentarec je vdahnil dušo, srce in izkušnje

Fotografija Korade s skico smeri vzpona. (Foto: Gregor Blažič)

mestih in krajih. Način življenja domačinov, odnosi in stopnja kulture so za naše razmere nemogoči – kot iz kamene dobe.

Blažičevo besedilo je polno humorja in zanimivi komentarji nadgradijo sliko tako, da je informacija popolna. Ko alpinisti postavijo bazni tabor, se potovanje konča in začne se nov, drug svet, svet drugačnih vibracij, misli in dihanja.

Proces aklimatizacije začnejo z več krajšimi vzponi in enim večdnevnim vzponom na

kolega Boštjan Arčon iz AO Nova Gorica. Na koto splezajo po prvenstveni smeri, ki jo poimenujejo po svojem preminulem prijatelju – Spominska smer Boštjana Arčona. Uspešno osvojijo vrh kote in ga poimenujejo Korada Peak. S tem pustijo košček soškega sveta na vrhovih Karakorama za vedno.

Najbolj od vsega v filmu pa se gledalcu vtisne v spomin njihov ponovni vzpon na Drifiko. Odločijo se, da poskusijo tam, kjer še nihče ni plezal. Smer je snežno-ledena in preplezajo jo v alpskem stilu. Vreme je sončno, lepo in na videz idealno. Vzpenjajo se brez posebnih težav. Ko so tik pod vrhom (20 metrov po višini oziroma 50 metrov horizontalne smeri), močno zagrmí. Manjši podor snega je zadel špansko (baskovsko) navezo treh plezalcev, ki so sledili istemu cilju. Eden izmed njih obleži mrtev. Dogodek se zareže v psihično trdnost naših junakov. Cilj je blizu, do njega vodi le ozek greben, ovešen z opastmi, ki jih sonce nevarno najeda. Pod njimi pa leži poškodovana baskovska ekipa. Razum se bori s čustvi, individualizem s skupnostjo. Odpovejo se vrhu in se varno vrnejo v bazo. Zmaga življenje, razum in skupnost. Začenja se sestop in počasno, postopno vračanje v življenje navadnega, vsakdanjega sveta.

Po vrnitvi v bazni tabor z Drifike. (Foto: Husein)

in nam alpinistični dan predstavil takšen, kot je, brez afektiranih poudarkov in romantične dramaturgije. Notranji svet članov posadke se je preko asketskih, vsakodnevnih podob preselil v dvorano.

Vsi, ki alpinističnega sveta ne poznamo, smo lahko začutili, kako zelo individualen je ta šport, kako zelo je zahteven do posameznika, ki se sooča sam s sabo, gradi pozitivne odnose z ostalimi člani posadke in se na koncu spopada še z neprijaznim, snežnim vremenom in končnim ciljem – goru.

Film nas seznani s celotno potjo. Po odhodu od doma našo pozornost pritegne prihod alpinistov v Pakistan (Islamabad in Skardu), kjer se seznanimo z razmerami v tamkajšnjih

Drifiko. Tik pod vrhom Drifike morajo zaradi neprehodnega terena odnehati in se vrniti v dolino, kar pa jih ne potre, saj je njihov glavni cilj še pred njimi. Toda težave se šele pričnejo. Po uspešnem začetku na žalost zboli Zlatko Koren, ki se po telefonskem posvetu z zdravnikom odloči za vrnitev domov. Pojavijo se še druge težave z vremenom in objektivnimi okoliščinami, zato se morajo odpovedati prvotnemu cilju – vzponu na Great Tower in izbrati rezervni cilj – vzpon na Drifiko. Tokrat prav zares in ne več kot le aklimatizacijski proces.

Preden se vzpenjo na Drifiko, se odločijo, da se povzpnejo ne še neosvojeno koto 5944. Večer pred odhodom na vrh kote 5944 izvejo, da se je smrtno ponesrečil prijatelj in

Najvidnejši dosežki odprave:

Matic Jošt in Gregor Blažič sta za popestritev deževnih dni v bazi, kot sta rekla, preplezala prvenstveno smer **Autoban to Amsterdam**, za kar sta porabila le šest ur.

Matic Jošt, Gregor Blažič in Vladimir Makarovič preplezajo prvenstveno smer in opravijo prvi pristop na koto 5994. Za vzpon porabijo 15 ur, za sestop 10 ur. Smer poimenujejo **Spominska smer Boštjana Arčona**, vrh pa Korada Peak.

Ob novi dobri vremenski napovedi se zopet odpravijo pod Drifiko. Preplezajo prvenstveno smer v jugovzhodni steni, ki ji dajo ime **Bela reka**. Vzpon traja 16 ur, sestop pa 12 ur.

V Levpi se vedno kaj dogaja

>> Davorina Šuligoj, ŠKTD Levpa

Glavni pobudnik, ki je že v letu 2001 začel uresničevati svojo dolgoletno željo in tudi željo mnogih vaščanov krajevne skupnosti Levpa, da bi na vasi potekalo več kulturnih in športnih prireditev, je bil Miran Jug.

Ustanovitvi društva je botrovala želja po zbliževanju ljudi v vasi in upanje, da bi krajanji dobili svoj prostor, ki bi bil zbirališče in kraj družabnega življenja. Na zapuščenem igrišču v Levpi je bil 11. julija 2002 ustanovni občni zbor društva, ki se ga je udeležilo 27 krajanov Levpe.

Z obilico volje, truda, in energije smo začeli uresničevati naš največji projekt. Z denarjem sponzorjev, donatorjev in prizadevnim delom domačinov smo dogradili igrišče, postavili brunarico in sanitarije. Na tem dragocenem prostoru - v športnem parku Levpa - lahko krajanji igrajo nogomet, odbojko, tenis, badminton in tudi balinamo.

V minulem letu 2004 smo že tretjič priredili dvodnevni malonogometni turnir, na katerega se vsako leto prijavi več ekip. Lani jih je bilo že šestnajst. Nogometaši in njihovi navijači so pričarali izjemno tekmovalno vzdušje in dokazali, da je nogomet res najpomembnejša postranska stvar na svetu. Dva dni se je v športnem parku Levpa vse vrtelo okoli okroglega usnja, pokale pa smo oddali ekipi Kapodol iz Ljubljane, nogometašem Flupa iz Idrije pri Bači in domači ekipi Lutke Levpa.

Lani smo se ob krajevnem prazniku Levpa že drugič podali po poteh Kje so tiste stezice. Nekateri v želji po gibanju in športni aktivnosti, drugi po obujanju spominov iz mladosti, saj so te poti nemalokrat prehodili, tretji v želji po svežem zraku in uživanju v naravi. Veliko pa je bilo takih, ki so bili prvič v naših krajih. Daljši 21 kilometrski pohod in krajši 9,5 kilometrski pohod je zmoglo dvesto pohodnikov, ki so bili kar nekoliko presenečeni nad gostoljubnostjo domačinov. Pogostili so nas z osvežilnimi napitki, pecivom, sadjem in prijaznostjo.

Tretja in največja je ob prazniku Marije Snežne, zavetnice Nadavške cerkve. V športnem parku Levpa in njegovi okolici se je lani zbralo preko dva tisoč ljudi, ki so se nasmejali in zabavali na račun nepredvidljivih oslov, ki so se v stilu formule 1 borili za lovorike.

V okviru društva deluje 11 sekcij (nogomet, odbojka, tenis, badminton, pohodništvo, kolesarjenje, namizni tenis, smučanje, šah, balinanje ter aktiv podeželskih žena), kjer vodje posameznih sekcij skrbijo za prijetnejše druženje in preživljanje prostega časa. Organizirali so enodnevno smučanje v Piancavalu, ogled poletov v Planici, kolesarjenje do Lokovca, izlet na Vogel ter po Bosni, pa razne interne športne igre in tekme na igrišču ter

balinišču, organizirali so zimsko rekreacijo pod strokovnim vodstvom.

Decembru smo aktivni člani društva prisostvovali koncertu Iztoka Mlakarja v Morskem, kjer smo bili priča izjemno zanimivemu programu kantavtorja. Na sv. Štefana dan, kateremu je posvečena cerkev v Levpi, 26. decembra, pa smo prisostvovali koncertu pevskega zbora Kazimir Nanut iz Kanala.

Ne smemo pozabiti na sv. Miklavža, ki se je spomnil vseh otrok v Levpi in jih obdaril v Nadavški cerkvi, obenem pa so mladi člani društva pripravili zanimivo igrice.

Posebej velja pohvaliti aktiv podeželskih žena, ki s pridnostjo in požrtvovalnostjo pripravljajo na vseh prireditvah razstavo in prodajo domačega peciva, kjer se je sladkim dobrotam zares težko upreti.

Že aprila 2003 pa smo sami pripravili svojo spletno stran, ki jo sproti osvežujemo in svoje člane obveščamo z aktualnimi novicami, obenem pa lahko širša javnost izve vse o nas v sliki in besedi. Zadovoljni smo tudi s pogledom na statistiko, ki pravi, da si našo spletno stran v Italiji, na Hrvaškem, v Nemčiji, Kanadi, Avstriji in Švici. Ti obiskovalci so naši sorodniki in prijatelji, ki lahko ob vsaki uri doživijo utrip našega društva. Več o nas pa na našem spletnem naslovu www.drustvo-levpa.si.

E-točka v osnovni šoli v Levpi. (Foto: Davorina Šuligoj)

V osnovni šoli Levpa smo vzpostavili e-točko, kjer imajo uporabniki možnost brezplačnega dostopa do interneta, e-pošte in drugih programskih orodij.

Da društvo dobro deluje, dokazuje članstvo, ki danes šteje že 210 članov, veseli pa smo tudi novih moči.

Nedvomno nas čaka še veliko dela, saj načrtov in želja ne primanjkuje. Zagotovo največja je gradnja nove dvorane na lokaciji nekdanje sušilnice. In če bomo združili moči s krajevno skupnostjo Levpa, občino Kanal in požrtvovalnim delom domačinov, nam bo s finančno pomočjo sponzorjev in donatorjev zagotovo to tudi uspelo. Odprti pa ostajamo za vsako pobudo, ki bi pripomogla k lepšemu in boljšemu bivanju v

V novo leto z novimi izzivi

>> Polona Gerbec

Turistično društvo Kolovrat iz Liga je ob koncu lanskega leta temeljito preoblikovalo svoje delovanje, kar je botrovalo sprejemu novega statuta tega društva. Društvo je sedaj razdeljeno na športno sekcijo, kulturno in turistično sekcijo ter sekcijo, ki jo sestavlja Vokalna skupina.

Z željo društva po povečanju raznih kulturnih, športnih, turističnih, ter raznih izobraževalnih aktivnosti v svoji krajevni skupnosti, je k društvu pristopilo tudi veliko novih članov. Dve največji prireditvi, ki ju bo društvo letos pripravilo, sta obeležitev petstote letnice cerkve sv. Kancijana v Britofu maja in praznik kostanja oktobra. Do sedaj so se v okviru društva razvrstile že gledališka predstava, pustovanje in predavanje.

Januarja je v liški dvorani nastopilo Beneško gledališče. V beneškem narečju so odigrali komedijo Mama je umarila dvakrat. Predstava je privabila kar stošestdeset gledalcev iz Liga, okoliških zaselkov, Kambreškega, Soške doline, Goriških Brd in z druge strani meje.

Na pustno nedeljo je TD Kolovrat organiziralo pustovanje. Čeprav je te dni razsajajoča gripa marsikomu preprečila udeležbo, pa se je pusta udeležilo dvajset maškar. Te so obiskale prebivalce Liga in okoliških zaselkov. Ob zvokih harmonike so pustno vzdušje prinesle prav v vsako hišo. V dokaj osamljenih vasicah so se obiska pusta razveselili starejši, ki so ob dobri glasbi z maškarami celo zaplesali. Maškaram so ponudili skrbno pečene pustne dobrote in čaj, da so se lahko na to zelo mrzlo, a sončno pustno nedeljo, pogrele. Pustovanje se je zaključilo s plesom in domačo hrano v ponedeljek zvečer v dvorani v Ligu.

Kako zdrava je uporaba samoniklih rastlin v prehrani, smo slišali na sobotni večer sredi februarja v bivši Osnovni šoli v Ligu. Predavanje je vodila Helena Vuk, ki se že vrsto let ukvarja z uporabo teh rastlin v prehrani. Samonikle rastline rastejo same od sebe, nam poznane so predvsem kot nadležni pleveli, ki si ga vztrajno prizadevamo izkoreniniti iz naših vrtov, ne vemo pa, da je lahko tudi koristen. Opozorila nas je na zdravilne učinke teh rastlin in tudi na to, da so nekatere strupene in da moramo biti pri uporabi previdni. Skupaj z udeleženci predavanja je nekatere jedi in napitke pripravila, ki so jih nato poskusili.

15. otroški parlament Mladi in Evropa

>>Alda Zimic – Ozebek, OŠ Deskle

Učenci iz osnovnih šol v Desklah in Kanalu smo se februarja letos sestali na občinskem otroškem parlamentu v prostorih občine Kanal ob Soči.

Mladi iz obeh šol smo povedali svoje misli in izrazili svoj odnos do evropskih tem in vprašanj, ki so skupna vsem nam, ki živimo v Evropi.

Kje se sploh začne Evropa? V družini, razredu, v skupnosti sošolcev, v lokalni skupnost.

Obstaja nekaj, kar Evropo povezuje, nekaj na čemer gradimo naprej – človekove pravice. Brez poznavanja in spoštovanja temeljnih človekovih pravic bi Evropa tisočeri razolikosti bila soočena z nadaljevanjem sovraštev, ki so pripeljala do vojn.

Tudi otroci imajo svoje pravice, ki so zapisane v konvenciji o otrokovih pravicah. Politiki trdijo, da so otroci naša bodočnost in temelj prihodnosti. Vendar se prav otroci v vsakdanjem življenju srečujejo s kršenjem njihovih temeljnih pravic: pravice do izobraževanja, izražanja lastnih mnenj, pravice do stika z obema roditeljema, do zdrave prehrane, do življenjske ravn, ki ustreza njihovemu razvoju in pravice do življenja. Otroci so žrtve terorističnih napadov in mnogih oblik izkoriščanja.

Tudi v Evropi se še vedno srečujemo s problemom trgovine z otroki, otroškega dela,

otroške prostitucije in revščine. Veliko otrok živi v katastrofalnih življenjskih razmerah in nikoli ne spozna radosti otroštva.

Demokracija nam daje možnost, da sodelujemo pri oblikovanju naše prihodnosti. Temelji na načelu enakopravnosti pri odločanju. Demokracijo lahko omogočajo starši, ko dajo možnost otrokom, da povedo svoje mnenje, izrazijo želje in potrebe. Otroci morajo imeti možnost, da sodelujejo in izražajo svoje mnenje o vprašanjih, ki zadevajo njihove interese, njihovo življenje, njihov položaj. Tako se na konkretnih primerih naučijo, kako deluje demokracija. S tem postanejo bolj odgovorni državljani.

Učenci obeh osnovnih šol na občinskem otroškem parlamentu. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Ena izmed temeljnih otrokovih pravic je pravica do izobraževanja. Vsakemu otroku mora biti zagotovljena možnost šolanja. Soočamo se s problemi, kako omogočiti enostaven prehod učencev iz ene šole na drugo, ne glede na to, v kateri evropski državi se šoli nahajata. Učenci naj bi izbirali med vsemi šolami Evrope in povsod dobili enakovredno znanje.

Na osnovni šoli v Desklah smo naredili tudi anketo o revščini med mladimi. Spraševali smo ali je reven tisti, ki ima dober avto, čeprav kupljen na kredit, zato da se pokaže v družbi, dejansko pa nima ničesar. Ali pa je reven tisti, ki živi v Afriki in nima zagotovljenih osnovnih potreb za preživetje. Tam ljudje res umirajo od lakote!

Na vprašanje Česa nimaš, pa bi moral imeti? so učenci največkrat odgovorili: malo več svobode, prijateljstvo, družino, srečo, potrpežljivost in samozavest. Materialnih dobrin skoraj ni bilo omenjenih. Ugotovili smo, da je sama materialna plat življenja pomembna, vendar notranje duhovno dogajanje še bolj vpliva na kvaliteto življenja. Samo bogastvo ne prinaša sreče.

Učenci v večini poznajo prijatelje, ki imajo preveč. Zanje je nevarnost, da postanejo razvajeni, zaidejo v slabo družbo, želijo si vse več in tukaj vidijo velik problem narkomanije med mladimi.

Kadar razmišljam o revščini, preveč mislimo o denarju, materialnih dobrinah. Lahko si bogat, čeprav si »reven«.

Zahvalili bi se občini Kanal ob Soči, ki nam je omogočila izvedbo otroškega parlamenta. Hvala vam, da ste nam poletne počitnice lepšali s predstavitvijo različnih narodov Evrope. Takih srečanj si še želimo.

V svetu ni boljših in slabših, smo le različni. Nihče ni popolnoma enak komu drugemu. Razlikujemo se po videzu, barvi kože, barvi las, govorici, jeziku, kulturi – enaki pa smo v enem – vsi smo ljudje.

Preden sva se spoznala, sva živela zelo različno

>> Melita Lukšič in Qendrim Krasniqi, OŠ Deskle

Na naši osnovni šoli se srečujemo s sošolci različnih narodnosti. V tretjem razredu učenci delijo šolske klopi s sošolci, ki so živeli in obiskovali šolo na Kosovem. Skupaj vam predstavljava svoji zgodbi.

Melita

Poleti 2003 so se v naš kraj preselili trije otroci, enako stari kot mi. Nismo se poznali. V začetku drugega razreda so nam v šoli povedali, da bomo dobili nove sošolce. Komaj smo čakali, da jih spoznamo. Šele tedaj pa smo ugotovili, da govorijo nek drug jezik, ki ga nismo čisto nič razumeli. Novi sošolci so prišli iz Kosova. Njihova imena Ardiana, Ramush, Qendrim so nam bila tuja in kar dolgo smo potrebovali, da smo se jih naučili pravilno izgovoriti. Najbrž so se zdela tudi naša imena njim čudna. Bili so prestrašeni in zadržani, saj so se znašli v popolnoma tujem okolju in med tujimi ljudmi. Poleg tega niso

razumeli našega jezika. Nekaj dni smo se držali vsak zase in se le opazovali. Nato smo se le približali drug drugemu. Težko smo se razumeli, pomagali smo si z rokami, nogami, gibi in sličicami. Skupaj smo se učili in igrali. Hitro so se učili slovenskega jezika. Vedno bolj smo se spoznavali in vedno bolj so govorili slovensko. Zdaj smo v tretjem razredu in se dobro razumemo. Postali smo prijatelji.

Qendrim

Rodil sem se na Kosovu. Tam sem živel do poletja 2003, ko so mi povedali, da se bomo

preselili v Slovenijo. Bil sem žalosten, saj sem imel na Kosovu veliko prijateljev, sošolcev in moje živele. Slovensko nisem znal in nikogar, razen svoje družine, nisem poznal. Spraševal sem se, kakšna je Slovenija, kakšne so šole in otroci. V Sloveniji sem začel hoditi v drugi razred. Dobil sem nove sošolce. Bilo je težko, ker se nismo poznali in nisem znal slovenskega jezika. Počasi sem se učil in zdaj že kar dobro govorim slovensko. Hodim v tretji razred. Rad hodim v šolo, ker je v njej zanimivo in se rad učim. Tu imam tudi veliko prijateljev. Z njimi se rad igram.

Melita	Qendrim
Jaz sem se v prostem času rolala, igrala igrice na računalniku in poslušala CD-je.	Jaz sem v prostem času igral nogomet s prijatelji in pasel krave.
V šoli sta nas učili kar dve učiteljici. Veliko smo peli in se igrali. Imeli smo tudi igralne kotičke. Posebno radi smo imeli športno vzgojo, saj smo delali najrazličnejše vaje z različnimi orodji, tekmovali smo tudi za športno značko.	V naši šoli so učili predvsem učitelj, učiteljic je bilo zelo malo. Bili so strogi. V šoli se nismo igrali. Pri športni vzgoji smo dečki igrali nogomet, deklice pa med dvema ognjema.
Po pouku smo obiskovali šolsko knjižnico in si izposojali knjige. Obiskovali smo različne krožke.	Šolske knjižnice nismo imeli. Tudi vseh krožkov, kamor se lahko danes vpišem, ne.

Svet je poln čudežev in vi ste del njih – Anthony de Melo

>> Dijana Galić, vodja delavnice

Februarja letos sem se odločila, da s pomočjo Mojce Petelin poskusim voditi otroško delavnico. Porodilo se je veliko idej, kaj naj bi ob torkih in četrkih z otroki počeli tisti dve uri med 16. in 18. uro.

Delavnica je namenjena učenju in pridobivanju motoričnih sposobnosti. Otroci bodo lahko pokazali svojo iznajdljivost in uresničili nove ideje. Delavnica poteka v sejni sobi Kulturnega doma v Desklah. Na prvem srečanju smo poskusili iz škatel izdelati naše malo mesto. Material za delavnice sem priskrbel sama, a vsaka pomoč bo dobrodošla. V času delavnice bodo lahko knjižni molji vstopili v knjižnico in se tako zaposlili tudi z branjem. Upam, da se boste mojemu vabilu odzvali, saj bom ti dve uri poskusila narediti čim bolj zanimivi za vaše otroke.

Otroške delavnice

>> Danila Schilling, KD Svoboda Deskle

Torej, led je bil prebit. Sodeč bo odzivih so bili otroci zadovoljni in to je bilo dovolj, da je Dijana nadaljevala z delom.

Naslednje torke in četrte so izdelali vsak svojo mapo, iskali poti iz labirintov, igrali so se male detektive, barvali pobarvanke in poskusili rešiti nastale zmešnjave. Posvetili se bodo tudi računanju, pisanju vabil, sestavljali črkovne sestavljanke in podobno.

Dijana Galić je drobna, prijazna in bistra srednješolka iz Deskel. Več let zapored smo jo videli nastopati v otroški gledališki skupini MAK v Desklah, eno glavnih vlog je imela lani tudi pri Amaterskem gledališkem društvu Kontrada Kanal. Ker pozna pravila, ki določajo in predpisujejo glasove ter naglas knjižnega jezika, večkrat vodi prireditve v naši krajevni skupnosti. Ob petkih in nedeljah njen prijetni glas boža tudi ušesa tistih, ki radi prisluhnejo radiu Robin. Je polna idej, energije in ker rada dela z otroki, je z veseljem sprejela pobudo Kulturnega društva Svoboda Deskle, da z ustvarjalnimi delavnici prežene dolgčas pri najmlajših.

Starši in otroci, vaša edina naloga je, da prihajate na delavnice, mi pa Dijani želimo veliko vztrajnosti, upeha in zadovoljstva pri tem prostovoljnem in ljubiteljskem delu.

Vedeti, prepoznati in reči ne

>> Tina Pintar

Pogoste kraje v Desklah v zadnjih šestih mesecih so marsikaterega krajana pošteno preplašile. Še posebej zato, ker naj bi bili akterjih drznih kraj predvsem odvisniki od prepovedanih drog.

Po uradnih podatkih novogoriške ambulate za zdravljenje odvisnosti je v občini Kanal ob Soči enaindvajset ljudi, ki so ali pa prihajajo po pomoč v to ambulanto zadnjih pet let. Zato sem k pogovoru povabila psihoterapevta Miha Kramlija, ki je pojasnil, kaj lahko storimo, da bo takih ljudi v prihodnosti manj.

V vaših evidencah ste zabeležili, da ste v zadnjih petih letih pomagali enaindvajsetim odvisnikom. Kaj ta številka pomeni?

»Predvsem to pomeni, da je k nam prišlo enaindvajset ljudi prostovoljno po pomoč. To pa še zdaleč ne pomeni, da je v občini samo toliko odvisnikov. V stroki ocenjujemo, da po pomoč pride približno ena petina odvisnikov v občini. Tako naj bi bilo v občini pet krat več odvisnikov, kot jih pa pride po pomoč. Seveda je to le ocena stanja, saj dejanskega podatka o številu odvisnikov v občini Kanal ob Soči nimamo.»

Ali je potem stanje v občini z nekaj več kot pet tisoč ljudmi zaskrbljujoče?

»Mislim, da je prišel čas, ko bi v občini potrebovali program za preventivo za učence, starše, učitelje in občane. Preventivni program je sestavljen iz več delov. Vse naprej na primeren način naučimo prepoznati droge, kar pomeni, da na teh srečanjih ne delamo reklame za droge, je ne

ponujamo v uživanje ali kaj podobnega, kot smo že slišali, da na takih srečanjih počnejo. Potem se naučimo, ko reči drogi ne. Gre predvsem za igranje določenih situacij, v katerih se znajdejo učenci, in za učenje reakcij na ponujeno drogo.»

Kaj pa sestavlja program za starše, učitelje in druge občane?

»Starše na posebnih srečanjih z različnimi informacijami spodbudimo, da sami izoblikujejo mnenje o prepovedanih drogah. Na delavnicah namreč srečujem vse preveč staršev, ko o drogah ne znajo povedati ničesar, kar je grozljivo. Šele takrat, ko starši natančno vedo, zakaj je droga škodljiva, znajo navesti verodostojne argumente proti uživanju, bodo lahko svoje mnenje zagovarjali doma pred otroki. Če pa argumentov proti ne poznajo, bodo otroke težko prepričali o škodljivosti uživanja prepovedanih drog.»

Vemo, da starši niso tisti, ki z otroki preživijo največ časa na dan, temveč so to vzgojitelji in učitelji. Ali ti v razredih prepoznajo odvisnike?

»O učiteljih šol v občini Kanal ob Soči bi težko karkoli rekel. Sem pa na drugih šolah doživel, da so učitelji pred začetkom preventivnega programa dejali, da v njihovem razredu ni nobenega takega učenca. Ko pa sem stopil vanj, se je kar nekaj parov oči svetilo z značilnim leskom odvisnikov. Zato imamo z učitelji poseben pogovor po preventivnem programu in jim skušamo posredovati nekaj našega bogatega znanja.»

Ali običajno odvisnike, ki pridejo v vašo ambulanto za zdravljenje odvisnosti, zdravite z metadonom?

»Ne, ne gre samo za to vrsto zdravljenja. Odvisnikom ponudimo tako pomoč, ki je zanje najbolj ustrezna. Kar pomeni, da nekateri potrebujejo pomoč psihoterapevta. Spet drugim pomagamo pri pripravah za odhod v komuno, tretjim se z metadonom uspe rešiti telesne odvisnosti, četrtem pa metadon nadomesti heroin. Slednjo skupino odvisnikov le tako odvrnemo od kraj in vlovov.»

Zakaj ljudje začnejo uživati prepovedane substance?

»Razlogi so različni, skupno vsem užitcem prepovedanih drog pa je to, da je njihovo vsakdanje življenje prazno. Medtem ko drugi ljudje na primer najdemo občutek sreče v lepem vremenu, prijateljskem obisku ali čem drugem, potencialni odvisniki tega niso sposobni. Svoje prazno življenje napolnijo z uživanjem prepovedanih drog, ki jim ta občutek sreče, veselja in izpolnitve da v polni meri prve tri mesece uživanja droge. Po tem času pa uživanje drog povzroča destruktivno razpoloženje.»

Kaj odvisniki najpogosteje odgovorijo na vaše vprašanje, zakaj so začeli?

»Običajno pravijo, da je vse brez veze, da živijo le enkrat, da jih nihče ne razume in da jih obkrožajo sami debili.»

Kaj pa pravite vi?

»Običajno so to otroci, ki jih starši že z majhnega niso znali ukrotiti in so jim popuščali na vsakem koraku. Gre za razvajene otroke, ki se jim v življenju ni bilo potrebno za ničesar v potruditi.»

37. teden kulture v Desklah

>> Danila Schilling, KD Svoboda Deskle

Pred 37. leti je gospa Mira Štrukljeva, takratna režiserka dramske skupine, predlagala, da se ob 8. februarju organizira celotedenska kulturne prireditve in se jih poimenuje Teden kulture v Desklah.

Brez prekinitve se je prireditev ohranila do danes, postala je tradicionalna, tudi imena nismo spreminjali, pa čeprav se je teden raztegnil v mesec ali kot letos v skoraj dva meseca.

Gospa Mira se je zavzemala, da so se v tem tednu pripravili glasbeni, igralski, plesni in recitacijski večeri, likovne in fotografske razstave ter predavanja. V tej smeri se smo se trudili tudi letos.

Že pred leti sem prebrala Goethejevo misel, da bi moral vsakdo vsak dan prisluhniti vsaj eni pesmi, prebrati nekaj verzov, si ogledati lepo sliko in če je le mogoče spregovoriti nekaj pametnih besed. Verjetno vsak od nas to nevede upošteva. Eni pesmi dnevno prisluhnemo že, če imamo odprto radio ali televizijski sprejemnik. Nekaj več in predvsem za svojo dušo smo imeli možnost narediti, če smo obiskali katero izmed prireditev 37. tedna kulture v kulturnem domu v Deskla.

V torek, 18. januarja smo si lahko ogledali videofilm o alpinistični odpravi naših sookranjancov Gregorja Blažiča, ki je tudi avtor videofilma, Matije Jošta, Vladimirja Makaroviča in Zlatka Korena na goro Karakoram v republiki Pakistan.

V soboto, 22. januarja smo prisluhnili zvokom Pihalnega orkestra Koper, ki deluje pod umetniškim vodstvom Darija Pobega. V orkestru večinoma igrajo učenci osnovnih in srednjih šol iz Slovenske Istre, ki še obiskujejo koprsko glasbeno šolo, nekaj je študentov. Povprečna starost godbenikov je 16 let.

V torek, 25. januarja, smo se podali v podvodni svet. Avtor videofilma in inštruktor potapljanja Aleš Laharnar nam je najprej podrobno predstavil opremo, ki jo potrebujemo za varno potapljanje, nato smo si ogledali film Jamsko in tehnično potapljanje.

Petek, 4. februar je bil posebno ganljiv dan za nas krajanje in še posebno za avtorico razstave Zorico Razboršek iz Anhovega. Dvorana je bila premajhna za vse, ki so si želeli ogledati odprte njene razstave slikarskih del.

Torek, 8. februar je bil slovenski kulturni praznik tudi dobesedno. Igralec Jožef Ropoša nam je odigral zanimivo igro za enega igralca Srečanje s Prešernom. Popeljal nas je prostor, kjer smo se srečali z upanji in strahovi, s poezijo in z ljubeznimi našega največjega slovenskega pesnika.

V petek, 11. februarja, so dvorano napolnili otroci in si ogledali gledališko predstavo za otroke Tacamuca Lutkovnega gledališča iz Ljubljane.

Torek, 22. februar pa nas je popeljal v prejšnje stoletje, natančneje v leto 1948, ko so začeli graditi Novo Gorico. Avtorici Anja Medved in Nadja Velušček sta posneli dokumentarec Mesto na travniku, v produkciji zavoda Kinoatelj. Besedo sta dali ljudem, ki so to mesto gradili; brigadirjem, gradbincem ter prebivalcem, ki so, vsak na svoj način, vdahnili dušo nastajajočemu mestu.

Sobota, 19. marec, je bila v znamenju dveh nastopov koncertnega zbora Carmina Slovenica, ki ga vodi dirigentka Karmina Šilec. Zbor sodi med vodilne ansamble v svetovnem zborovskem gibanju.

Uspešno leto pihalnega orkestra Salonita Anhovega

>> Marko Kodelja

Leto 2004 je bilo za pihalni orkester Salonit Anhovo zelo uspešno, saj smo dosegli vse zastavljene cilje, ki so vsako leto višji.

Izpeljali smo vse tradicionalne nastope: pustni nastop pri otrocih iz vrtca Deskle, nastop na srečanju generacij v Salonitu Anhovo, prvomajsko budnico, in nastope ob dnevu mrtvih v Gonarsu in Gorici. Pripravili smo letni koncert z Nušo Derenda in božično-novoletna koncerta v Desklah in Kalu nad Kanalom. Uspešno smo se predstavili tudi na reviji pihalnih orkestror severne Primorske v Novi Gorici.

Med pomembnejše nastope štejemo še nastop na proslavi ob vstopu Slovenije v EU na Britofu pri Ligu, nastop na srečanju upokojencev Primorske v Opatjem selu in nastop na mednarodnem srečanju pihalnih orkestror v Kastavu na Hrvaškem.

S svojim prispevkom smo obeležili tudi dve obletnici društev v domačem kraju: 50. obletnico lovske družine Deskle, ter 40. obletnico tabornikov roda odporne želve Anhovo. Že drugo leto zapored smo se odzvali povabilu TRD Globočak in tako popestrili tradicionalen spominski pohod na istoimenski vrh.

Za večji organizacijski zalogaj si štejemo pripravo 1. mednarodnega srečanja pihalnih orkestror zadnjo soboto v maju, ki je bilo med obiskovalci zelo dobro sprejeto. Na

srečanju smo gostili dva slovenska orkestra (Tolmin in Vodice) in enega iz Hrvaške (Spinčiči) ter Italije (Tržič - Monfalcone).

Tudi letos načrtujemo izpeljati vse naše tradicionalne nastope. Z veseljem se bomo odzvali povabilom društev, podjetij in posameznikov iz naše občine kot tudi iz drugih krajev po Sloveniji. Načrtujemo tudi vsaj eno gostovanje izven Slovenije.

Da imamo znanje in voljo organizirati tudi največje dogodke v slovenskem godbeništvu

Takoj zatem, 28. maja, bomo na placu v Desklah pripravili 2. mednarodno srečanje pihalnih orkestror, na katerem bodo sodelujoči orkestri zagotovo navdušili vse obiskovalce.

Letni koncert bomo tako kot lani izvedli v jesenskem terminu.

Za rast kvalitete izvajanja in požrtvovalnost pri realizaciji vseh naših projektov naj se na koncu zahvalim vsem članom orkestra, ter letošnjemu prejemniku priznanja KS

(Foto: Pihalni orkester Salonit Anhovo)

nam priznava tudi Zveza slovenskih godb, ki nam je zaupala organizacijo 25. tekmovanja Zveze slovenskih godb, ki bo 14. in 15. maja letos v Desklah. Oba dneva se nam bo predstavilo kar 20 orkestror iz vse Slovenije.

Deskle, dirigentu Radovanu Kokošarju, ki je iz krajevnega »pleh muzike«, z vztrajnostjo in visoko mero strokovnosti, ustvaril orkester primerljiv z orkestri večjih slovenskih krajev in celo mest.

Premierna uprizoritev Nergača

>> Severin Drekonja, AGD Kontrada

Amatersko gledališko društvo Kontrada Kanal je, kot je že v navadi, obeležilo kulturni praznik z novo predstavo. Premiera lahkotne komedije Carla Goldonija Nergač je bila 11. februarja.

Goldonijeva komedija Nergač ponuja enostavno in predvidljivo zgodbo. Za popestritev si je režiser Stane Leban vse skupaj zamislil kot igro v igri. Tako se na začetku predstavi gledališka skupina, ki potem odigra Goldonijevo komedijo: nergaški starec Todero s svojim nerganjem spravlja družino v obup, vendar najdejo pot, da ga preliščijo. Predstava se konča z odhodom gledališke skupine.

Da je predstava zaživela na odru, se je skupaj z režiserjem trudilo štirinajst članov AGD Kontrada: Franc Krnel, Severin Drekonja, Mima Zadnek, Ksenija Krnel, Simon Žnidarčič, Vanja Montini, Radovan Pušnar,

Matija Kacin, Andreja Samec, Anka Majnik, Simeon Kodelja, Vita Vidič, Majda Pušnar in Barbara Filej. Vaje (vsaj dvakrat na teden) so trajale dobre štiri mesece. Posrečena razdelitev vlog je omogočila, da so vsi izvrstno odigrali svoj del. Posebej velja pohvaliti nova člana Andrejo in Matija, ki sta marsikoga prijetno presenetila.

Igralski zasedbi se je v zadnjem tednu pred premiero pridružila še tehnična ekipa: Julij Boltar, Simon Leban, Bogdan Skrt, Slavko Brezavšček, Igor Sitar in Luka Drekonja. Za glasbo pa je poskrbela Jasmina Gorjanc.

Petkovi premieri je v soboto sledila prva ponovitev. Z njo smo začeli drugo polovico

našega dela, kajti pred nami so gostovanja; nekatera so že dogovorjena (Bovec, Vrtojba, Šempeter, Tolmin), za nekatera smo rezervirali čas v jeseni (Nova Gorica, Ljubljana-Zalog),

Nergač na odrskih deskah Kulturnega doma v Desklah. (Foto: AGD Kontrada Kanal.)

vsekakor pa nameravamo predstavo ponoviti vsaj dvajsetkrat.

Zorica Razboršek v sožitju z barvami na platnu

>> Vanda Colja

Otvoritev razstave olj Zorice Razboršek iz Anhovega v stekleni dvorani Kulturnega doma v Desklah 4. februarja letos je bila nekoliko nenavadna, saj je prerasla v več kot enourno prireditev, na kateri se je zvrstilo kar nekaj dogodkov.

Zorica v krogu svojih sošolcev in sošolk. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Razborškova se je slikarstva lotila komaj pred desetimi meseci, pa je že ustvarila številna olja različnih velikosti. S čopičem in barvami se je spoprijela odločno in nemajno. Lani maja se je pridružila likovni skupini Turističnega društva Korada Deskle Anhovo, ki jo vodi Stipe Hečimovič. Nato ji je pri učenju aktivno pomagal akademski slikar Adel Seyoun, obiskovati pa je začela še likovne delavnice pri Zvezi paraplegikov Slovenije pod mentorstvom Rajka Čauševića. Z napornim, a ustvarjalnim delom je v manj kot

enem letu prebudila v sebi spečo slikarko in svoje izdelke pogumno predstavila javnosti.

Priložnost otvoritve razstave je izkoristilo podjetje Salonit Anhovo, ki je Razborškovi že lansko leto kupilo invalidski voziček. Podarili so ji ga na javni prireditvi ter tako dodali košček v mozaiku skrbi za ljudi v okolici tovarne.

Zorica Razboršek se je v mladih letih hudo poškodovala v prometni nesreči, tako da je ostala na invalidskem vozičku. Kljub temu je bila delavka Salonita Anhovo, se poročila in rodila dva otroka. Pred letom in pol je kruta usoda ponovno nasilno udrila v njeno življenje, saj je zakončema Razboršek vzela sina. Po krutih življenjskih izkušnjah se je odločila, da bo na novo zaživela za ljudi, ki jo imajo radi. Spoprijela se je s slikarstvom.

Da pa bi njeni vrstniki – sošolci, dokazali, da mislijo nanjo in jo imajo radi, je Ramiza Medvešček iz Gorenjega polja pripravila veliko presenečenje. Na oder je med otvoritvijo pripeljala kar 46 Zoričinih sošolcev in pet učiteljev osnovne šole Deskle, ki so se po 37 letih ponovno srečali. Po otvoritvi so ob briški kapljici kramljali in obujali spomine še dolgo v noč.

Salonitu Anhovo se prisrčno zahvaljuje za podarjeni invalidski voziček, ki je znak velike pozornosti in pripravljenosti pomagati ljudem v stiski.

Zorica in Zvonko Razboršek

Nenazadnje ne smemo pozabiti, da so Razborškovo z obiskom počastili tudi prijatelji na invalidskih vozičkih, člani Društva paraplegikov iz Nove Gorice ter nabito polna dvorana krajanov, prijateljev in znancev.

Tihožitje Zorice Razboršek. (Foto: Vanda Colja)

Božično novoletni koncert

>> KS Kal nad Kanalom

Za podaljšanje božično-novoletnega vzdušja smo v soboto, 8. januarja v Kalu nad Kanalom prisluhnili izjemnemu koncertu.

Za to so poskrbeli Pihalni orkester Salonit Anhovo pod vodstvom dirigenta Radovana Kokošarja, cerkveni pevski zbor Deskle pod vodstvom Roberta Hvalice in cerkveni pevski zbor Kal nad Kanalom pod vodstvom Jerice Česnik, ki se je predstavila tudi v vlogi solistke. S solo trobento se je predstavil tudi Luka Ipavec.

V nabito polni cerkvi, ki se ponaša z dobro akustiko, so poslušalci lahko poslušali venčerk najlepših božičnih pesmi. Za čudovit večer gre zahvala tudi gospodu župniku Martinu Pavlinu, KS Kal nad Kanalom in Turističnemu društvu Kal nad Kanalom. Zadovoljni poslušalci upamo, da se ob lepih melodijah še kdaj snidemo.

Ribe in ribiči

>> Miran Pregelj

Prvi april je za ribiče ob Soči prav poseben datum, saj se tega dne prične ribarjenje. Na bregovih reke in v njej tega dne kar mrgoli ribičev, ki tudi med sabo tekmujejo, kdo bo ujel večjo ribo.

Zato smo obiskali ribiča Ljuba Pintarja iz Deskel, ki je že 40 let zagrizen ribič, poleg ribolova pa se ukvarja tudi s prepariranjem rib. Leta 2000 je na športni način ujel do sedaj največjo soško postrv, ki meri 104 centimetre in bila težka 14,2 kilograma. To trofejo je sam prepariral in jo ima na svojem domu. Za ljubitelje rib pa je zanimiva razstavljen trofej soške postrvi v pizzeriji Prgonov mlin v Ajbi,

za katero pravi, da ima najlepšo pigmentacijo – marmoriranost.

O ribiški problematiki v reki Soči pa pravi, da je bilo narejeno veliko škode za ribji živelj ob nedavni gradnji dodatnih elektrarn v Plaveh in na Doblarju. Pri tem sta bila jezova v Podselu in v Ajbi večkrat odprta, posledica pa je bila močno zasuta struga Soče z gramozom od Podsela do Plavi. Zato je poginilo veliko rib, predvsem postrvi in lipanov, in to od iker do odraslih rib. Potrebno bo veliko časa, da se bo spet vzpostavilo takšno stanje, kot je bilo pred temi posegi.

Velik problem slovenskih ribičev so zadnje čase ptice kormorani, ki so se začeli v večjem številu seliti na naše reke, prav tako tudi na reko Sočo, in v zimskem času ogrožajo ribe v Soči.

Ljubo Pintar se zavzema za spremembo ribolovnega režima, saj meni, da bi morala imeti tudi soška postrv najmanjšo predpisano dolžino za ulov. Soška postrv naj bi imela status sulca, ki ga ribiči lahko ulovijo, če meri najmanj 70 centimetrov.

Sicer pa ribiške družine še dodatno vlagajo v svoje vode večje merske ribe, predvsem postrvi šarenke, tako da se tudi letos ob otvoritvi ribiške sezone ni bati, da bi bile ribiške torbe prazne. Ob tej priložnosti pa želimo vsem ribičem ob Soči dober prijem.

Ljubo Pintar je leta 2000 na športni način ujel do sedaj največjo soško postrv, ki meri 104 centimetre in bila težka 14,2 kilograma. (Foto last Ljuba Pintarja)

Pobarvaj me

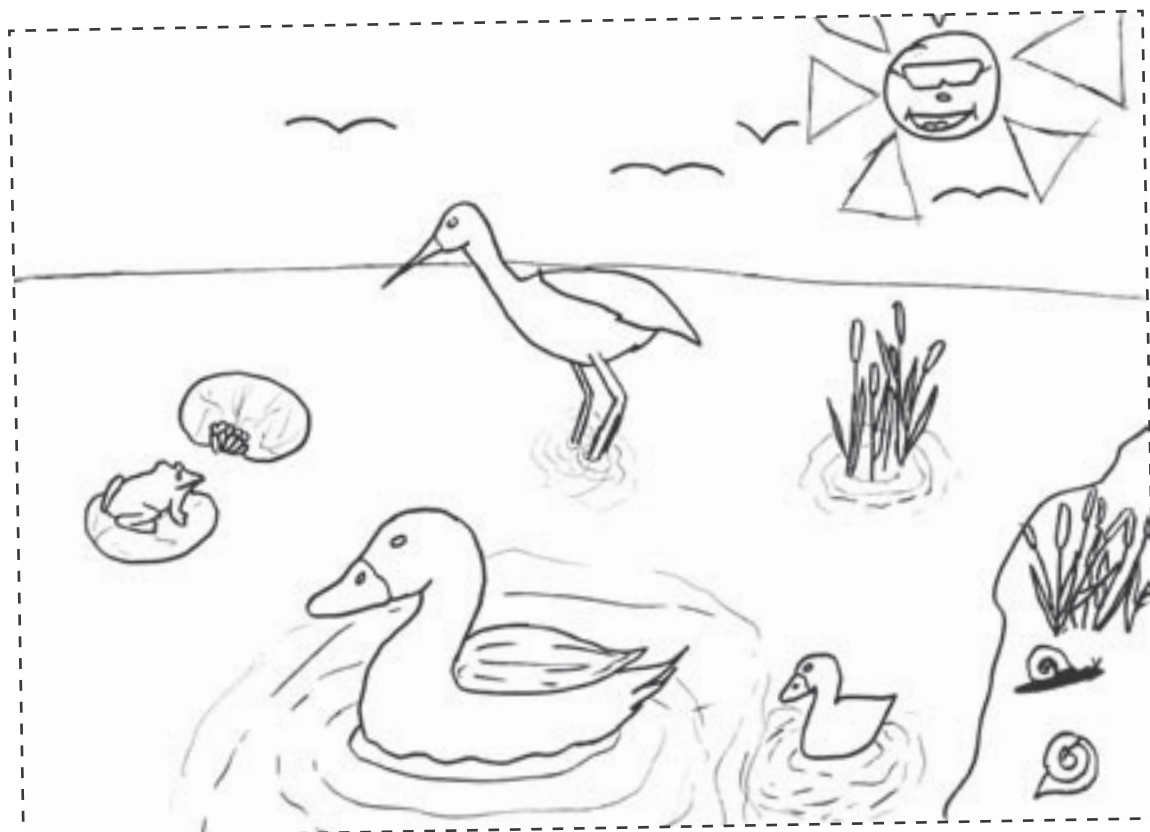
Tokrat smo bili v uredništvu Glasila Most zelo presenečeni, ko smo med vsemi prispelimi pismi našli nekaj predlogov za pobarvanko na zadnji strani glasila.

Vsem se najlepše zahvaljujemo za poslano in vas vabimo, da s črnim flomastrom narišete še kakšno pobarvano, jo opremite z vašim imenom in jo pošljete na naslov Glasilo Most, Trg svobode 23, 5213 Kanal ob Soči.

Upamo, da bo v naš predal prišlo čim več takih pobarvank, ki bodo imele svojo avtorico ali avtorja in ne tako kot ta, ki jo danes objavljamo in ponujamo v dodatno barvanje. Rakci, žaba in štorclja že čakajo na

vašo iznajdljivost, lahko pa tudi narišete še kakšno žival, ki živi v ali ob ribniku. Mi že nestrpnost čakamo na vaše umetnine.

Tokrat bomo nagrado za pobarvano slikico poslali **Blažu Marušiču** iz Avč 64, 5213 Kanal.

Glasilo Most
Ime in sedež izdajatelja: Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal
Odgovorna oseba izdajatelja: Miran Ipavec
Odgovorna urednica: Tina Pintar
Člani uredniškega odbora: Vanda Colja, Bojan Perše, Miran Pregelj in Darja Skrt
Naslov uredništva: GLASILO MOST
Trg svobode 23
5213 Kanal
GSM odgovorne urednice: 051/33-44-82
Elektronski naslov glasila: glasilo_most2003@yahoo.com
Spletna stran: www.obcina-kanal.si
Oblikovanje: IMC d.o.o.
Tisk: Grafika SOČA
Število izvodov je 2.500 in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Kanal ob Soči brezplačno.
Glasilo Most je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 705.